

Projecte Torre Mornau

Les possibilitats de protegir un territori i treure'n un rendiment sobri per a la col·lectivitat, tot respectant els sistemes naturals, són moltes. La possibilitat d'assolir-ho depèn del teu veritable amor per l'Empordà. Per assolir l'objectiu et demanem un recolzament clar i ferm, aportant idees, diners o qualsevol cosa que pugui ser d'utilitat pel projecte.

Confiem en tu!

http://www.verds-alternativaverda.org/sec1.asp?id_link=253&id_up=165

Objectius

L'objectiu central d'aquesta proposta és **emprendre un projecte innovador recuperant l'espai ecològic de la zona de TORRE MORNAU, amb la finalitat d'obtenir beneficis econòmics i socials.**

Per això, el projecte pretén la construcció d'un centre modèlic i replicable, compatible amb l'àmbit de l'ensenyament, la recerca i la difusió de pràctiques de sostenibilitat en tots els camps, de l'agricultura, a l'educació, del turisme, de la formació, l'eco indústria i la producció artesanal, etc.

Vol ser un referent en aquestes matèries, acollint també seminaris i simposis i fires internacionals que tractin aquestes temàtiques, que tinguin com a nexa d'unió l'ecologia i l'empresa, aplicant valors i accions respectuoses amb el medi.

En aquest sentit, la proposta integra diverses iniciatives i corrents de pensament innovadors com:

- l'economia empresarial i social.
- El turisme de salut i rural de qualitat.
- La restauració i agrobotigues.
- l'ecologia, la biodiversitat, l'agroecologia i la permacultura.
- l'educació i la formació.
- les energies renovables o netes.
- Les ecoviles

En qualsevol cas, Torre Mornau vol ser un centre de sensibilització ambiental, de serveis socials i culturals i de desenvolupament de diversos models d'organització social. En aquest sentit es considera com un espai apte per al cooperativisme, l'aprenentatge i el desenvolupament de formes de vida respectuoses amb el medi ambient. En definitiva, una finca ecològica productiva que serveixi com a model de sostenibilitat i de justícia social.

Descripció de l'espai i l'entorn

Situada a cavall dels municipis de Peralada, Pau i Castelló d'Empúries, dins el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, la **finca de Mornau** és un dels indrets amb un major valor paisatgístic, ecològic i natural de la plana empordanesa.

El **paisatge de les closes** és un dels més amenaçats, i alhora singulars, de la comarca de l'Alt Empordà. La poca productivitat dels ramats que hi pasturaven, alhora que la poca rendibilitat dels conreus que s'hi treballaven, ha fet que, al llarg de les darreres dècades, esdevingués un hàbitat substituït de forma progressiva per conreus més extensos (sobretot de regadiu com el gira-sol, blat de moro, farratges, etc.). Això ha portat a un evident empobriment del paisatge, de la flora i de la fauna associada. Actualment és probablement l' indret més representatiu existent del paisatge de closes empordaneses.

La **finca de Mornau** es troba situada en un **indret estratègic**, a cavall de l'extrem nord-oest del *Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà*, no massa lluny de la *Reserva Natural Integral 1 "Els Estanys"*, però alhora enllaçant amb espais agrícoles de la plana empordanesa en la seva transició cap als secans, situats a pocs quilòmetres cap a ponent.

El conjunt de la finca compta amb una gran **heterogeneïtat d'hàbitats**; hi trobem des de les característiques *closes*, formades per arbres de ribera en fileres, fins a espais de boscos riparis molt ben consolidats, alguns d'ells amb penetració d'espècies típiques de boscos més mediterranis. També hi són presents els propis prats de pastura o de dall que configuren les zones obertes entre l'arbrat de les fileres arbustives o arbòries.

Molts d'aquests prats són inundables, essent durant bona part de l'any estanys d'aigua dolça intermitents, fet que n'augmenta el seu valor ecològic i la seva biodiversitat. D'altra banda, també hi ha recs i cursos d'aigua de poca mida, però que acullen aigua tot l'any, els quals permeten un hàbitat per a espècies aquàtiques diferents. Finalment, la proximitat cap a conreus més àrids al nord i a l'oest, fa que espècies d'aquests hàbitats també siguin presents a la finca, com també ho són aquelles més pròpies d'ambients rurals humanitzats, especialment al voltant del propi mas de Mornau.

Si tenim en compte els dos aspectes anteriorment explicats, la seva localització estratègica i la seva diversitat ambiental, se'ns farà evident un nou valor de la finca, que és la **connectivitat ecològica**. Aquesta funció de *corredor ecològic*, sobretot enllaçant el *Parc Natural de Cap de Creus* a través de Serra Verdera, com també el *Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà* (sector nord dels Estanys), és de gran importància si tenim en compte el grau de degradació ambiental que s'ha donat en alguns sectors de la comarca, on a causa de diferents eixos de comunicació, creixement urbanístic, instal·lació d'equipaments i infraestructures i moltes altres amenaces, pocs són els rodals estratègics que permeten la connexió ecològica i paisatgística entre cadascun dels espais naturals protegits o valuosos.

Tanmateix, Mornau no només és un indret de pas d'espècies, de connexió de paisatges i hàbitats i d'enllaç entre comunitats, sinó que, per ella mateixa, la finca acull una enorme **diversitat específica**, exemples de la qual en són les orquídiades, les comunitats forestals, les papallones, ocells de zones humides, de boscos de ribera i especialment els migrants.

D'altra banda, i en el context actual de gran importància, Mornau suposa una finca de **gran potencial per al desenvolupament territorial**, és a dir, una font de possibles ingressos, llocs de treball i evident vàlua econòmica si s'hi porten a terme algunes iniciatives que són perfectament compatibles amb la preservació de la finca i el seu entorn. Aquest seria el cas d'un espai destinat a l'oci i el gaudi del medi natural.

La possible conversió en un espai de turisme rural sostenible, la presència d'un espai dedicat a la restauració lligat a productes de la terra, etc. Tot això suposaria una evident font d'ingressos, si bé caldria una inversió inicial per a adaptar l'actual edifici i els equipaments annexos. Tot i això, la gestió de l'entorn de la construcció, pot ser (i ha de ser) perfectament compatible amb la presència d'aquests usos i serveis.

Activitats

A **Torre Mornau** es vol crear l'infraestructura per a que s'hi puguin desenvolupar una llarga sèrie d'activitats en molts camps; aquestes activitats constituïran unitats generadores de recursos econòmics, perseguint com objectius tant l'econòmic com l'ecològic i social. Sense tenir el caràcter limitatiu, destaquem:

1. Recuperació de l'espai
2. **Llar d'avis** integrada en una ecovila intergeneracional
3. **Incubadora de cooperatives** ecològiques i autogestionàries
4. Àrea de **preservació ecològica**
5. **Música i art.** Espai per a la creació musical i artística, amb estudi de gravació i zona de concerts amb respecte sonor per l'entorn
6. **Allotjament.** Turisme rural ecològic de qualitat.
7. **Esports de natura** d'hivern i d'estiu: hípica, passeig ecològic als aiguamolls, platja, windsurf, observació respectuosa de fauna i ocells.
8. Organització de **colònies** d'estiu de natura, d'esports i d'idiomes per a escolars europeus. **Granja escola**
9. **Salut holística.** Espai de teràpies holístiques i alopàtiques, sota un model unificat de salut integral

10. Bar, festes, concerts, restaurant , eco botiga, central de compres.
11. Centre **d'espais culturals**
12. **Seminaris.** Celebració de seminaris temàtics per debatre i implementar tot el que cal per a una ecovila
13. **Edicions** de llibres i revistes
14. Centre de **mitjans**, radio comarcal.
15. Espais de demostració **d'energies renovables** a imatge i semblança del *Center for Alternative Technology* (País de Gal·les) i del *Folkecenter for Renewable Energy* (Dinamarca).
16. Elaboració de **cervesa** artesanal
17. **Centre de documentació** d'ecologia, entorn i energia

Recuperació, sensibilització i gestió de l'entorn natural

Recuperació de les pastures de closa amb bestiar autòcton (vaca, burro, ovella, etc.).

Instal·lació de bucs d'abelles i comercialització de la mel de Mornau, prop de la colònia actual d'abellerols. Vincular-ho a l'observació de la pròpia colònia d'abellerols, amb aguait per a observar l'interior d'un niu.

Instal·lació d'un aguait enmig d'algun dels espais més forestals, amb vidres de tipologia "miralls exterior", envoltat de menjadores per mallerengues, pinsans, picots, oriols, ocells migradors, gaig blaus, etc.

Ubicació d'un centre d'informació de suport al Cortalet, referent de les zones humides de l'interior (RNI Estanys).

Instal·lació d'un possible punt de cria de llúdrigues, turons o altres espècies amenaçades (amb observatoris – aguait subaquàtics) en alguns racons de recs.

Complementar el CARFA (Centre d'Acolliment i Recuperació de Fauna Autòctona) amb unes instal·lacions a l'edifici, que puguin ser contemplades per part dels visitants, especialment les gàbies de recuperació d'exemplars ferits.

Creació d'un centre de reproducció d'espècies amenaçades o escasses a l'Empordà, per a recuperar-les a closes i roda-lies: botxí, terrorola, gaig blau, ardeids, esparver cendrós, xoriguer petit, òliba, sargantaner, tortuga mediterrània, tortuga d'estany, rats-penats, tòtil, etc. Això permetria esdevenir un indret de cria de rapinyaires (nocturns i diürns de petita mida), i oferir

un “banc de hàcking”, per als joves que arreu de Catalunya voldria fer aquesta activitat a les seves llars.

Presència d’un petit espai “zoològic” per a nens, que en puguin gaudir (ponis, cavalls, xais, etc.), a més de fauna salvatge en recuperació.

Creació d’una estació ornitològica de referència a Catalunya. Disseny d’unes zones gestionades específicament per a fer anellament sistemàtic i massiu a la zona (atès que és un dels millors punts de l’Empordà per insectívors sedimentats); ubicació d’una tipologia de “helgoland” per a la captura de migrants.

Control de la inundació de forma activa; controlada i gestionant activament part de les closes més occidentals, que són les que primer s’inunden.

Treballar per a la compra, adquisició, lloguer o entesa a través d’acords de custòdia amb propietaris de closes i zones veïnes similars (Montmajor, Comuns, Panardell, camí de Pau, darreres de Vilaüt, etc.).

Col·locació de caixes-niu a l’edifici, i als arbres, torres elèctriques per espècies com la cigonya, rats-penats, gaig blau, mallerengues, mussols, òlibes, xots, puputs, etc.

Creació d’un Centre de Turisme Sostenible, que actuï com a eix vertebrador del turisme natural de la comarca i dels 3 parcs de l’Empordà (està molt ben situat i equidistant entre Cap de Creus, Albera i PNAE).

Ubicació d’un gran mirador des del punt més elevat de l’edifici, per a contemplar el paisatge de la plana empordanesa, el Cap de Creus, Albera, Verdera, Balmeta, Pirineus, etc.

Creació d’un centre d’activitats sostenibles, vinculada al turisme i activitats recreatives i esportives del món del cavall, passejades i excursions de descoberta de la natura.

Recuperació la zona utilitzada per a la cria de sementals amb presència permanent de cavalls.

Realització d’activitat d’aventura, però sostenibles i baix impacte: a peu per dins de trams de recs i rieres com la de Pedret, o per sobre el canals de regadiu, itineraris en bicicleta, passejades per les zones arbres dels arbres on hi ha densitat de bosc de ribera, etc.

Disseny d’una Xarxa d’Itineraris a peu i en bicicleta per l’entorn de la finca, enllaçant amb els existents del parc i d’altres (GR, PR, Itinnerània, etc.).

Cooperatives

Creació d’un entorn per a la instal·lació de cooperatives relacionades amb la ramaderia i l’agricultura. Opció de compra i de lloguer d’espais per a instal·lar-hi cooperatives i projectes.

Torre Mornau serà un indret molt creatiu i sinèrgic, pel tipus d'espai i de proposta marc, i per la quantitat, diversitat i coneixements de les persones que hi passaran en les diferents modalitats de relació.

Espais de formació

Es pretén condicionar un espai d'educació i formació que sigui model d'una nova pedagogia, i que integri i fomenti els valors humans i una educació ecològica, basada en l'autoresponsabilitat. Es duran a terme seminaris, cursos i tallers en àrees com:

- Agricultura ecològica, biodinàmica i permacultura
- Energies renovables i tecnologies apropiades.
- Economia solidària i finances.
- Educació ecològica i sostenibilitat.
- Bio-construcció i oficis de la construcció.
- Alimentació sana i teràpies naturals.
- Disseny d'ecoviles i comunitats sostenibles.
- Etc.

Xarxa d'Ecoviles Nord Catalanes

Torre Mornau és una primera peça d'un projecte més ampli i ambiciós de canvi social i ecològic que s'està organitzant a la regió nord-oriental de Catalunya, més concretament a l'Empordà i el Vallespir, on existeixen projectes en diferents graus de desenvolupament i tipus de propietats, que es volen destinar a usos similars, les anomenades Ecoviles.

L'accés inicial a la propietat vol donar lloc gradualment a formes de propietat, ús, gestió i organització que variaran en funció de la naturalesa de cada espai, del tipus d'activitats que s'hi duran a terme, i dels col·lectius que el conformin. Totes elles seran ecoviles productives, espais de formació, salut holística, pedagogia lliure, cultura de pau i cooperatives integrals.

Es vol treballar en coordinació amb els municipis veïns, les administracions públiques locals i especialment amb totes les associacions de la societat civil organitzada que en un sentit ampli

defensen propostes simi-lars, a les que s'estén el convit per a unir-se al projecte, des de les diferents possibles opcions de relació.

Es volen establir lligams positius i generosos amb la regió, el que reforça tot projecte d'EcoVila, inviable si no hi ha una estreta relació de simpatia amb la comunitat local. Volem establir mecanismes per generar noves opcions sociolaborals a la regió des de Torre Mornau, integrades en l'economia social i l'ecologisme.

Conclusió

Com veiem, **Torre Mornau** té un gran potencial econòmic i social i pot satisfer les inquietuds de moltes persones i entitats, públiques i privades.

Per tot això creiem que el projecte que es presenta, amb les millores i adaptacions, constitueix la millor de les alternatives per a l'espai i constituirà un motor econòmic per la zona de l'Alt Empordà, tant a nivell turístic, agrari, ramader, ecològic i comercial.

Aquest document tant sols pretén ser una breu presentació d'aquest projecte i servir com a base per trobar el recolzament econòmic per cometre les Inversions que es pretenen. Estem convençuts de la rendibilitat tant econòmica com a nivell de notorietat i imatge pels futurs inversors que vulguin participar a aquets projecte innovador i de futur, el qual tindrà un impacte i repercussió econòmica i social a la zona de l'Alt Empordà molt positiva dins dels pròxims anys.